

קונטרס

דִּבְרֵי יִפְה

יגלה ממצלת קדשת הדבור, ויחזק ויעודד את כל
בר ישראל לשמור על דבורי פיו, ועל-ידי-זה
ימשיך לעצמו הארת זיו שכינת עזו יתברך.

בנוי ומיסד על-פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ועל-פי דברי תלמידו, מורנו הגאון

הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אנים ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, פתובים ומאמרי
חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לרפוס על-ידי

חסידי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובכ"א

הַפְתַּכְתָּ לְהַשִּׁיג אֶת הַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ הַזֶּה
וְכָל סֵפֶרֵי אֲדַמוֹ"ר מוֹהַר"ן מְבַרְסֶלֶב זי"ע
וְסֵפֶרֵי תַלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים

* * *

בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
בְּבִנְיָאֵל עִיר בְּרֶסֶלֶב
בְּלַיִל

* * *

בְּאַרְצוֹת הַבְּרִית
מְתִיבְתָא הַיְכָל־הַקְּדֹשׁ — חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב

Mesifita Heichal Hakodesh
Chasidei Breslov
1129-42nd STREET
Brooklyn N.Y 11219

* * *

באמצעות הדואר לפי הכתובת:
"קרן הדפסה והפצה"
ת.ד. 8065 אשדוד
ובמספר טלפון: 03/6765235

א.

עקר האמונה תלוי רק בפה של האדם

בני ובנותי היקרים! בנה העולם צריכים להתחזק מאד מאד באמונה בהקדוש ברוך הוא, כי עקר יסוד היהדות זה אמונה — לסלק את הדעת והשכל, ולהאמין בו בתברך, שהוא מנהיג עולמו בהשגחה פרטית, ודבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון. וככל שאדם מחדיר בעצמו אמונה בבוראו, כל חייו מתנהלים בצורה אחרת. למה אנו רואים, שבני-אדם סובלים יסורים מרים וקשים; יש עניות ודחקות, יש טרדות וצרות, הכל בא מחמת חסרון אמונה. כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק ב', סימן ה'), שכל המחלות והחלאים רעים הבאים

לָאָדָם, הֵם רַק מַחֲמַת חֶסֶד אֲמוּנָה. כִּי אִם אָדָם
הָיָה מֵאֲמִין בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִדְּבַק עֲצֻמוֹ בּוֹ
יְתַבְרַךְ, וּמִדְּבַר אֱלֹוֹ יְתַבְרַךְ, הָיָה מִתְרַפֵּא. וְהַחֲכָם
מְכַל הָאָדָם אוֹמֵר (מְשָׁלִי כח, כ): "אִישׁ אֲמוּנוֹת רַב
בְּרָכוֹת". כָּל הַבְּרָכוֹת שֶׁבָאוֹת לָאָדָם, הֵן רַק בְּזִכּוֹת
הָאֲמוּנָה, אִם אָדָם מִתְחַזֵּק בְּאֲמוּנָה בְּבוֹרָא יְתַבְרַךְ,
וְכָל צָרָכָיו מִבְּקֵשׁ רַק מִמֶּנּוּ יְתַבְרַךְ, עַל-יְדֵי-זֶה
נִמְשָׁכוֹת עָלָיו כָּל הַבְּרָכוֹת שֶׁבְּעוֹלָם. וְלִהְפֹךְ — כָּל
הַצָּרוֹת שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם הֵן רַק מַחֲמַת חֶסֶד אֲמוּנָה.

וְלָכֵן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲלֵינוּ לְהִתְחַזֵּק
בְּאֲמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ
יְתַבְרַךְ כָּל מָה שֶׁאֲנִי צָרִיכִים — בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין
בְּרוּחָנִיּוֹת. וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב',
סִימָן מד): הָאֲמוּנָה תּוֹלָה בְּפִה כָּל הָאָדָם. כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים פט, ב): "אוֹדִיעַ אֲמוּנָתְךָ בְּפִי".
עַל-יְדֵי שֶׁמִּדְּבָרִים אֶת הָאֲמוּנָה בְּפִה, זֶה בְּעֲצֻמוֹ
הָאֲמוּנָה. בְּזֶה שֶׁמִּדְּבָרִים תָּמִיד מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, בְּזֶה נִבְנִית הָאֲמוּנָה. וְלָכֵן אָמַר רַבְּנוּ ז"ל,
שֶׁצָּרִיכִים מְאֹד לְשַׁמֵּר עַל הַדְּבָר — אִיךָ לְדַבֵּר
וּמָה לְדַבֵּר, וְלֹא לְדַבֵּר, חֵס וְשָׁלוֹם, דְּבוּרֵי כְּפִירוֹת
וְאִפְיֻקוּרְסוֹת, וְאֶפְלוֹ שֶׁהוּא מֵאֲמִין בּוֹ יְתַבְרַךְ, אֲבָל

חוזר על מה שאיזה אפיקורס או כופר אמר, ומתלוצץ מדבוריהם, גם את זאת אסור לומר, כי אסור להוציא מפיו דבורים נגד הקדוש־ברוך־הוא, בר מינן. ולא בחנם שאומרים חכמינו הקדושים (ברכות סא.): לעולם יהיו דבריו של אדם מועטים לפני הקדוש־ברוך־הוא. הינו שצריכים לשמר מאד מאד לא להתרים כלפי מעלה; יש המון דברים שאיננו מבינים, ואסור לקרא תגר נגדו יתברך. עקר גדלות האדם, שיודע שאיננו יודע. בדרך כלל אנו רואים בני־אדם החושבים שהכל גלוי וידוע להם, עד שההכרח להם לתחב אפס לכל מקום וענין, וכאלו על כל דבר יש להם תשובה, ולבסוף נתגלה קלונם ברבים, שהם שוטים גמורים, ואינם יודעים את אשר מדברים. ישנם דברים שאין יודעים, וזו לא בוששה לומר, שאיננו יודעים, כי אנו קטני ערך, ונמלה גדולה יותר מאתנו. אם דוד המלך לא התבייש לומר (תהלים כב, ז): "ואנכי תולעת ולא איש", ואברהם אבינו אמר (בראשית יח, כז): "ואנכי עפר ואפר", ומשה רבנו אמר (שמות טז, ז): "ונחננו מה", על אחת כמה וכמה באין ערך כלל, מה אנחנו צריכים לומר?! אנו כלום שבכלום! עם השכל הקטן שלנו, שחטאנו ולכלכנו ועשינו כל

מיני תועבות בעולם, בר מינן, איך אנו יכולים להבין דרכי המקום ברוך הוא?! ולכן אסור לשאל שום קשיות על הקדוש-ברוך-הוא, ולא להתריס כלפי מעלה, כי מקבלים אחר-כך ענש מאד גדול. הרבה דברים אדם איננו מבין, ואין זו בושה לומר: אינני מבין, אינני יודע. ואומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן נב), שיש הרבה קשיות על הקדוש-ברוך-הוא, וכן יש הרבה קשיות על הצדיקים. פי כביכול, הקדוש-ברוך-הוא דעתו למעלה מדעתנו, והצדיקים דעתם למעלה מדעתנו. אבל אשרי האדם שלא קשה לו שום קשה עליו יתברך! ולכן צריך להשמר מאד מאד פיצד מדברים, כי כל דבר שקורה בזה העולם, דבר גדול ודבר קטן, אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון. הקדוש-ברוך-הוא מנהיג עולמו בחסד וברחמים, בצדק ובמשפט, ואף שיש דברים שאיננו מבינים, אין זו בושה לומר, שאין לנו הכנה בכגון דא. אסור לנו להפגס בדברים שלמעלה מהשגתנו ומחכמתנו, אנו מאמינים בהקדוש-ברוך-הוא, אשר (תהלים קמה, יז): "צדיק הויה בכל דרכיו, וחסיד בכל מעשיו". ומה שהקדוש-ברוך-הוא עושה — הוא יודע את אשר

עושה, ואנו איננו יודעים כלום! ולכן תקנו לנו חכמינו הקדושים לומר בעת צרה, בר מינן, את הפסוק (דברים לב, ד): "הצור תמים פעלו, כי כל דרכיו משפט, אל אמונה ואין עול, צדיק וישר הוא". מה שהקדוש-ברוך-הוא עושה, כך צריך להיות ולא אחרת! ואף שאיננו מבינים, איננו מענינים להפגס בחקירות ובדרישות — מה ולמה?! אלא אנו מאמינים באל עולם ומלך יחיד, ואנו מגלים ומפרסמים לכלם, שהקדוש-ברוך-הוא נמצא ואין בלעדיו נמצא. ומה שאנו רואים, מה שאנו שומעים ומרגישים — הכל זה אלקות. כי הקדוש-ברוך-הוא מצמצם עצמו מאין סוף עד אין תכלית, ומרמז לאדם רמזים שיתקרב אליו, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן נד): בכל יום, בכל שעה, ובכל רגע הקדוש-ברוך-הוא קורא את האדם שיבוא אליו, ויחזור בתשובה שלמה, אבל אנו מקטנות דעתנו, איננו שומעים ואיננו מרגישים את הקריאה שהקדוש-ברוך-הוא קורא אותנו, ולכן עוברות עלינו צרות ומרירות והרפתקאות, ומזה בא שבני-אדם מפטפטים דברים בטלים, פטפוטי הכל וריק, אשר חבל מאד, כי הדבור הוא הכלי שאדם יכול להמשיך לעצמו

כָּל מִינֵי הַשְּׁפָעוֹת טוֹבוֹת. אָדָם יְכוֹל לְהִשְׁפִיעַ עַל
 עֲצָמוֹ כָּל מִינֵי יְשׁוּעוֹת, אִם רַק יִדְבֹר דְּבוּרֵי אֲמוּנָה.
 וְלִהְפֹךְ כָּל הַצָּרוֹת שְׂבִינֵי-אָדָם סוּבְלִים בְּזֶה הָעוֹלָם.
 הֵן רַק מִחֲמַת הַדְּבוּר, שְׂאִינוּ שׁוֹמְרֵי אוֹתוֹ כְּרֵאוּי.
 לָכֵן אָמַר הַחֶכֶם מְכַל הָאָדָם (מִשְׁלֵי כ"א, כ"ג): "שׁוֹמֵר
 פִּי וְלִשְׁוֹנוֹ, שֹׁמֵר מִצָּרוֹת נַפְשׁוֹ", אִם אָדָם שׁוֹמֵר
 פִּי, וְאִינוֹ מְדַבֵּר שְׁטִיּוֹת, הוּא שׁוֹמֵר אֶת נַפְשׁוֹ.
 וּבִפְרָט אִם אָדָם נִשְׁמַר מֵאֵד לֹא לְדַבֵּר, חָס וְשָׁלוֹם,
 דְּבוּרִים שֶׁל כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, וְאִינוֹ שׁוֹאֵל
 קְשִׁיּוֹת עָלָיו יִתְבַרֵךְ, וְאִינוֹ מִתְרִיס כְּלָפִי מַעֲלָה, הוּא
 יִשְׁמַר עֲצָמוֹ מִצָּרוֹת. וְאָמַר הַחֶכֶם מְכַל הָאָדָם (מִשְׁלֵי
 י"ז, כ"ח): "גַּם אֲוִיל מִחֲרִישׁ — חֶכֶם יִחְשָׁב"; אָדָם
 אֲוִיל, טָפֵשׁ, חָסֵר דַּעַת, אִם שׁוֹמֵר עַל דְּבוּרוֹ
 וְשׁוֹתֵק, נִדְמָה בְּעֵינֵי הַבְּרִיּוֹת כְּחֶכֶם. וְכִמְאֹר הַתְּנָא
 הַקְּדוֹשׁ (אֲבוֹת ג', יג): "סִיג לְחֶכְמָה שְׁתִּיקָה". אִם אָנוּ
 רוֹצִים לַעֲשׂוֹת גְּדוֹר לְחֶכְמָה, שְׁלֹא תִפְרָח מֵאֲתָנוּ
 וְתִבְרַח, אֲזַי עָלִינוּ לְגִדּוֹר אֶת עֲצָמֵנוּ וְלִשְׁתַּק. כִּי כָּל
 הַצָּרוֹת, אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן
 ל"ח), בָּאוֹת רַק עַל-יְדֵי הַדְּבוּר. כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (תְּהִלִּים
 קמ"ח, ח): "רוּחַ סְעָרָה עֹשֶׂה דְּבָרוֹ", מִי גוֹרֵם אֶת
 הַרוּחַ סְעָרָה בְּעוֹלָם? מִי גוֹרֵם אֶת הַרוּחַ סְעָרָה בְּמַח

הָאָדָם? הַדְּבוּר שֶׁדִּבֶּר, אִם לֹא מִדְּבַר, אֵין אִישׁ יָכוֹל לְתַפְסוֹ, וְאֵינוֹ גּוֹרֵם רוּחַ סְעָרָה.

וְלָכֵן צָרִיךְ לְזַכֵּר תָּמִיד מְלִים אֵלוֹ: "דְּבַר יָפָה", אִם מִדְּבָרִים תָּמִיד דְּבוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, אִז אֵין לָנוּ מָה לְפָחַד. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אֹמְרִים (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה כו, סִימָן ו') עַל יְתָרוֹ, שֶׁהִכְנִיעַ עֲצָמוֹ אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַל-כֵּן עֲמָלָק לֹא הָיָה יָכוֹל לַעֲשׂוֹתוֹ דְּבַר. מִשָּׁל לְעוֹף יָפָה מָאֵד, שֶׁהִצִּיד רוּצָה לְתַפְסוֹ, וְהוּא רָץ וְרוּדֵף אֶחָרָיו, וְרוּצָה לִירוֹת בּוֹ, וְהֵנָּה הִלֵּךְ הָעוֹף וְהִתְיַשֵּׁב עַל כְּתֵר הַמָּלָךְ, הַגְּבִיָּה הִצִּיד יָדָיו וְאָמַר: כָּבֹד לֹא אֵיךָ בָּךְ, כִּי אִם אַחֲטִיא אֶת הַמְּטָרָה, אֶפְגַּע בְּמָלְךְ; כִּי אִם אָדָם מְרַגֵּיל עֲצָמוֹ לְדְבַר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמְגַלֶּה וּמְפָרְסֵם לְכָלֵם אוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, אִף אֶחָד בְּעוֹלָם אֵינוֹ יָכוֹל לַעֲשׂוֹת לוֹ מְאוּמָה, כִּי עַל-יָדֵי שְׂמַגְלָה אֶת הַבוֹרָא יִתְבַּרֵךְ, אֵין לוֹ מָה לְפָחַד, כִּי זֶה הַמְּצִיאוֹת שֶׁכָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה הִיא שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּבְשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן אָנוּ רוֹאִים גְּשָׁמִיּוֹת: דּוּמָם, צוּמָח, חַי, מְדַבֵּר, עוֹלָם שָׁלֵם. וְלָמָּה נִקְרָא עוֹלָם? לְשׁוֹן הָעֵלִם, שֶׁנֶּעְלָם אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי-אָדָם שֶׁשׁוֹרְפֵת בָּהֶם הַתְּאוּהָ

שֶׁל נְאוּף, שֶׁזֶה מֵה שְׂגוּרִים לָהֶם כָּל הַצְּרוֹת. כִּי כַּעַס וּרְצִיחָה בָּאִים מִנְאוּף. יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂבוּעֶרֶת בָּהֶם כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת, שְׁמֵשׁם בָּאָה כָּל הָעֲנִיּוֹת וְהַדַּחְקוֹת. וְלִכֵּן לֹא בַחֲנָם שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא צִוָּה אוֹתָנוּ: "וְלֹא תִתְּנוּ אַחֲרַי לְבִבְכֶם וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם". וְאוֹמְרִים עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרִכּוֹת יב:): "אַחֲרַי לְבִבְכֶם" — זֹה מֵינּוּת, "וְאַחֲרַי עֵינֵיכֶם" — זֶה הִרְהוּר עֲבָרָה. אָדָם צָרִיךְ לִשְׁמֹר עַל עֵינָיו, וְאֵז הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹרֵה בּוֹ. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (ירוּשְׁלָמִי בְּרִכּוֹת א, ה): אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אִם יִהְיֶה לִי עֵינָא וְלִבָּךְ, אֲנִי יוֹדֵעַ דְּאֵת לִי; אִם אֵתָה מוֹסֵר לִי עֵינִיךָ וְלִבָּךְ, אֲנִי יוֹדֵעַ שְׂאֵתָה שְׁלִי. אִם אָדָם שׁוֹמֵר עַל עֵינָיו, וּמְסַתְּפֵל רַק עַל הָאֱלֻקוֹת שֵׁישׁ בְּכָל דְּבַר, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן א'), שֶׁאָדָם צָרִיךְ תְּמִיד לְהִסְתַּפֵּל עַל רוּחָנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹת, אֲזִי יֵאִיר לוֹ הַמַּחַ, וְאִם אָדָם רַק בּוֹעֵר עִם לְבוֹ לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲזִי יִכּוֹל לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קנו): כְּשֶׁאָדָם בּוֹעֵר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲזִי יֵשׁ לוֹ דְבוּרִים תְּמִיד לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְבַקְשׁוֹ כָּל צְרָכָיו, וְהוּא נִשְׁמֵר מִכָּל מִינֵי צְרוֹת שְׂבַעוּלָם. וְגַלְהָ לָנוּ רַבְנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן,

חלק א', סימן קיג) סוד נפלא, שעלינו לזכרו היטב; רואים בני־אדם סובלים מה שסובלים, ואינם קולטים שהם אשמים בכל הסבל שסובלים, כי במקום להרגיל עצמם לדבר יפה לבני־אדם, הם מנבלים פיהם ומקללים ופוסקים לרע את האדם, ואז נופלים כל הדבורים רעים והפסקים שפסקו את הזולת — עליהם. שנה מה שהתנא הקדוש רבי עקיבא אומר (אבות ג, טז): "ונפרעין מן האדם מדעתו ושללא מדעתו". שואל רבנו ז"ל: מה זאת אומרת? הלא ממה נפשך, או שנה מדעתו או לאו? אלא מסביר, שהבעל־שם־טוב הקדוש זי"ע אמר, שקדם שדנים את האדם, שואלים אותו בעצמו: האם נעשה לך כף וכף? והוא עונה: הן. ואז פוסקים לו את הדין כפי שהוא אמר. ואם נשאל לעצמנו: וכי איזה אדם ידון עצמו במיתה משנה, רחמנא לצלן, במחלות וחלאים רעים, רחמנא לישזבן, בעניות ונדחקות, צרות ויסורים, שכול ילדים, בר מינן, הלא לשוטה גדול יחשב? אלא מלמעלה מביאים לו ספור, שבני־אדם שואלים אותו: מה אתה אומר על פלוני או אלמוני, הוא עשה כף וכף וכי, ומספרים לו את הספור, ותכף־וימיד אדם קופץ ואומר: וכי ההוא עשה כף

וְכִּי? צְרִיכִים לְתִלּוּתוֹ, צְרִיכִים לְהַעֲנִישׁוֹ קְשׁוֹת
 וְכוּ'. אוֹ שֶׁדָּן אוֹתוֹ בְּמִיתָה מְשֻׁנָּה וּמְקַלְלוֹ, אוֹ דָּנוּ
 לְעֲנִיּוֹת וְכִדּוּמָה, וְאָדָם אֵינּוּ קוֹלֵט, שֶׁעֲכָשׁוּ דְנִים
 אוֹתוֹ בְּשִׂמְיָם, וְאוֹמְרִים לוֹ: פִּסְקָתְךָ שְׂפָרָה צְרִיכִים
 לַעֲשׂוֹת לְמִי שֶׁנוֹהֵג הַתְּנַהֲגוֹת זֹ? ! וּבִכֵּן אַתָּה נִהְגָּתָ
 כֵּן, וְאִם-כֵּן הַפִּסְקֵ-דִין שֶׁפִּסְקָתָ, הוּא עַל עֲצָמְךָ. וְזֶה
 מֵה שֶׁהַתַּנָּא הִקְדִּישׁ אוֹמֵר: "וְנִפְרָעִין מִן הָאָדָם"
 — מֵה שֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם, זֶה מִמֶּנּוּ לְבַדּוֹ, אֲבָל
 "מִדְּעֵתוֹ וְשָׁלֵא מִדְּעֵתוֹ", הֵינּוּ שׁוֹאֲלִים אוֹתוֹ בְּאִפְּן
 כְּזֶה, שֶׁאֵינְנוּ תוֹפְסִים שֶׁהוּא דָן אֶת עֲצָמוֹ, וְחוֹרֵץ עָלָיו
 דִּין.

וְכֵן הָיָה אֲצֵל דְּוֹד הַמְּלִךְ, שֶׁכָּתוּב (שְׁמוּאֵל-ב יב,
 א): "וַיִּשְׁלַח ה' אֶת נֹתָן אֶל דְּוֹד וַיָּבֵא אֵלָיו, וַיֹּאמֶר
 לוֹ: שְׁנֵי אַנְשִׁים הָיוּ בְּעִיר אַחַת, אֶחָד עָשִׂיר וְאֶחָד
 רֶשֶׁת, לַעֲשִׂיר הָיָה צֹאן וּבִקְרָה הִרְבֵּה מְאֹד וְלָרֶשֶׁת אֵין
 כֹּל, כִּי אִם כְּבִשָּׁה אַחַת קִטְנָה, וַיִּחְיֶיהָ וַתִּגְדֵּל עִמּוֹ
 וְעַם בְּנָיו, מִפְתּוֹ תֹאכֵל וּבְחִיקוֹ תִשְׁכַּב, וַתְּהִי לוֹ
 כְּבַת. וַיָּבֵא הַלֵּךְ לְאִישׁ הָעָשִׂיר וַיִּחְמַל לְקַחַת מִצֵּאֲנוֹ
 וּמִבְּקָרוֹ לַעֲשׂוֹת לְאִרְחֵי תְּבָא, וַיִּקַּח אֶת כְּבִשַׁת הָאִישׁ
 הָרֶשֶׁת וַיַּעֲשֶׂהָ לְאִישׁ, וַיִּחַר אַף דְּוֹד בְּאִישׁ מְאֹד,
 וַיֹּאמֶר אֶל נֹתָן חֵי ה' כִּי בֵן מוֹת הָאִישׁ, וְאֶת

הַכְּבֹשָׁה יִשְׁלַם אַרְבַּעַתִּים” וְגו’ שֶׁאֵלּוּ אֶת דְּוֹד
הַמְּלֶךְ בְּדֶרֶךְ סְפוּר, שֶׁהָיָה עֲשִׂיר וְעֹנִי, הָעֲשִׂיר אֵינּוּ
חֹסֵר דְּבַר, וְלָעֹנִי הִיָּתָה רַק כְּבֹשָׁה אַחַת, וּבֹא לְעֲשִׂיר
אוֹרַח, וְהִיָּתָה עֵינּוּ צָרָה בְּצֵאֲנּוּ, וְהִלֵּךְ וְגִזַּל אֶת
כְּבֹשֶׁת הָעֹנִי וְכו’, אֲזִי דְוֹד הַמְּלֶךְ הִחֵל לְצַעֵק: בֶּן
מֹות הָאִישׁ הַזֶּה, וְאֶת הַכְּבֹשָׁה יִשְׁלַם אַרְבַּעַתִּים
וְכו’. אָמַר לוֹ נָתַן הַנְּבִיא: אַתָּה הָאִישׁ, וְעַלֶיךָ לְשַׁלֵּם
אַרְבַּעַתִּים. וְשַׁלַּם אַרְבַּע פְּעָמִים עַל אַרְבַּעַה יְלָדִים,
רַחֲמָנָא לְצִלָּן.

לְמַדִּים מִכָּאֵן אֵיךְ אָדָם צָרִיךְ לְשַׁמֵּר עַל דְּבוּרוֹ,
וְלֹא לְדוֹן שׁוּם בְּרִיָּה, אֲלֵא לְהַרְגִּיל עֲצָמוֹ לְדְבַר יָפֵה
עִם הַזִּוּלָּת, דְּבוּרֵי אַמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְעַל-
יְדֵי-זֶה הוּא יְהִיָּה בְטוּחַ, שֶׁשׁוּם דְּבַר לֹא יֵאָרַע לוֹ.
וְהִנֵּה אָנוּ רוֹאִים שְׂבָנֵי-אָדָם אֵינָם נִזְהָרִים בְּזֶה,
מִפְּטָפְטִים וּמִדְּבָרִים דְּבוּרֵי הֶבֶל וּסְרָק, וּמֵרַב
הַדְּבוּרִים הֵם דְּנִים אֶת עֲצָמָם, כִּי הֵם שׁוֹמְעִים
סְפוּרִים: זֶה עֲשֵׂה כֵּךְ וְזֶה כֵּךְ וְכו’, וְהֵם דְּנִים אֶת
פְּלוּנֵי וְכו’, וְאֵינָם שְׂמִים לֵב, שֶׁבְּאוֹתוֹ רָגַע הֵם דְּנִים
אֶת עֲצָמָם. וְאִם הִיָּתָה לְבָנֵי-אָדָם אַמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁדְּבַר גְּדוֹל וְדְבַר קָטָן אֵינּוּ נִעְשֶׂה
מִעֲצָמוֹ אֲלֵא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, וְהַכֹּל זֶה

אֱלֹקוֹת וְאֱלֹקוֹת זֶה הַכֹּל, אֲזוּ הָיוּ שׁוֹמְרִים עַל
 דְּבוּרָם, וְתַמִּיד הָיוּ מְדַבְּרִים יָפֵה אֶל הַזּוּלָת, מְחַזְּקִים אוֹתוֹ וּמְעוֹדְדִים וּמְשַׂמְּחִים אוֹתוֹ, שְׂזוֹ
 צְרִיכָה לְהִיּוֹת עֲבוֹדַת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל — לְגַלּוֹת אֶת
 הָאֱמוּנָה לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל וּלְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ. כִּי עֵקֶר
 הָאֱמוּנָה תְלוּיָה בְּפִה הָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁאָדָם מְדַבֵּר —
 כִּף נִמְשָׁךְ בְּעוֹלָם. וְלִכֵּן עַל אֲבָרְהָם אָבִינוּ, אוֹמְרִים
 חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (סְפָרֵי הָאֲזִינוּ שִׁיג), הוֹרִיד אֶת
 הַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם, וְעַד שֶׁלֹּא בָּא אָבִינוּ אֲבָרְהָם לְזֶה
 הָעוֹלָם, לֹא הָיָה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלִךְ אֱלֹא עַל
 הַשָּׁמַיִם, אָבִינוּ אֲבָרְהָם הִרְגִּילוּ יִתְבָּרַךְ בְּפִי הַבְּרִיּוֹת,
 עַד שֶׁנִּקְרָא 'אֱלֹהֵי הָאָרֶץ'. וְאֵת זֹאת מְסֻרוֹ לָנוּ, אֵף
 שֶׁאֲנוּ חוֹטְאִים וּפּוֹשְׁעִים, אֵף שֶׁאֲנוּ יְרוּדִים וְכוּ',
 עֲלִינוּ לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת הָאֱמוּנָה.

וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סְפָרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת אֱמוּנָה, סִימָן לֵג):
 עַל-יְדֵי אֱמוּנָה, יִסְלַח לָךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל
 עֲוֹנוֹתֶיךָ; הָרִי כְּלָנוּ יוֹדְעִים בְּאֵילוֹ פָּנִים אָנוּ נִרְאִים,
 אִם לֹא נִטְעָה אֶת עֲצָמֵנוּ, אִם נִסְתַּכַּל בְּעֵינֵי הָאֱמֶת
 עַל מֵה שֶׁעָשִׂינוּ עַד כֹּה, שֶׁחָטְאֵנוּ, פָּשַׁעְנוּ, עֲוִינוּ,
 עָשִׂינוּ אֶת כָּל הָרַע בְּעוֹלָם, וְהֵנָּה רְצוֹנָנוּ לְשׁוּב
 בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וּלְתַקֵּן מַעֲשֵׂינוּ. אוֹמַר רַבֵּנוּ ז"ל:

על־יְדֵי אַמוּנָה, הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִסְלַח לָךְ. בְּזֶה שְׁנַת־חֲזֵק בְּאַמוּנָה, וּנְגִלָה אֶת הָאַמוּנָה לְעַם יִשְׂרָאֵל וּלְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, שְׁאֲנוּ יְהוּדִים מְאַמִּינִים רַק בְּהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְאֲנוּ עִם רַק עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה, כִּי בְּלִי הַתּוֹרָה עִם יִשְׂרָאֵל אֵינָנוּ עִם, וְאֲנוּ מְחִיבִים לְשַׁמֵּעַ רַק בְּקוֹל חֲכָמֵי הַתּוֹרָה, חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל, וּלְצִיַּת רַק לְחֻקֵי הַתּוֹרָה. אִם נִגְלָה וּנְפָרְסָם אֶת זֹאת, הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִמְחַל לָנוּ עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ.

ב.

הַדְּבוּר הוּא כְּלִי הַשֹּׁפֵעַ, כְּפִי שְׂמֵדְבָר — כָּךְ וּמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! הַדְּבוּר הוּא כְּלִי הַשֹּׁפֵעַ, כְּפִי שְׂמֵדְבָר — כָּךְ וּמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ, אִם אָדָם מְדַבֵּר תָּמִיד דְּבוּרִים טוֹבִים, דְּבוּרֵי הַתְּחַזְקוֹת וְאַמוּנָה, דְּבָרֵי עֲדוּד וְשִׂמְחָה, זֶה מֵה שְׂמֵמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ. וְלִכֵּן צְרִיכִים מְאֹד לְשַׁמֵּר עַל הַדְּבוּר, וְלֹא לְדַבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רִיחוֹ. הִנֵּה אֲנוּ רוֹאִים בְּנֵי־אָדָם יְכוֹלִים לְדַבֵּר שְׂטִיּוֹת שְׁעוֹת עַל גְּבֵי שְׁעוֹת, וְלֹא יוֹצֵא מִזֶּה מְאוּמָה, רַק מְסַתְּבָכִים יוֹתֵר, וְיוֹתֵר, כִּי רַבּוּי הַדְּבוּרִים מְבִיא אֶת הָאָדָם לְצָרוֹת,

כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַחֶכֶם מְכַל הָאָדָם (משלי י, יט): "בְּרַב
 דְּבָרִים לֹא יִחַדֵּל פִּשְׁעוֹ", אִם מְדַבְּרִים הַרְבֵּה,
 מְבִיאִים עַל עֲצָמָם חַטָּאִים, כִּי לֹא יִמְלֹט, שֶׁאָדָם
 יִכְשַׁל עַל-יְדֵי-כָף בְּלִשׁוֹן-הָרַע, רְכִילוֹת וְלִיצְנוּת,
 נְבוּל פֶּה וְכוּ' וְכוּ'. וְלָכֵן אוֹמְרִים חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
 (פְּסָחִים קיג.): הַפֶּה בְּנִבְלָתָא וְלֹא תִהְפֹּךְ בְּמַלְיָא. יוֹתֵר
 טוֹב שֶׁתִּהְפֹּךְ בְּנִבְלָה שְׁנוּדָף מִמֶּנָּה רֵיחַ רַע, מֵאֲשֶׁר
 תִּהְפֹּךְ לְשׁוֹנָף לְדַבֵּר וּלְדַבֵּר וּלְפַטְפֹּט וּלְפַטְפֹּט,
 שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִגְרָמוֹת לָךְ צָרוֹת. וְאוֹמְרִים חַכְמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים (מַגְלָה יח.): מְלָה — בְּסֻלַּע, מִשְׁתַּוְקָא —
 בְּתַרְיִן; הֵינּוּ אִם מְשַׁלְּמִים עַל מְלָה סְלַע, עַל
 שְׁתִּיקָה מְשַׁלְּמִים שְׁתִּים. וְלָכֵן טוֹב יוֹתֵר לְשַׁתֵּק,
 טוֹב יוֹתֵר לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וּלְבַקֵּשׁוּ כָּל
 מֵה שֶׁצָּרִיכִים, כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נָתַן לָנוּ פֶּה
 לְהַתְּפַלֵּל אֵלָיו וּלְבַקֵּשׁוּ כָּל צָרָכֵינוּ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר
 רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לד), שֶׁהַדְּבוּר
 הוּא כְּלֵי הַשִּׁפְעָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים א, יא): "וַיִּתֵּן
 לָכֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָכֶם"; הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן
 כְּפִי שֶׁאָדָם מְדַבֵּר אֵלָיו. כְּשֶׁאָדָם מְרַגֵּיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר
 אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, אֵין דְּבַר בְּעוֹלָם שֶׁלֹּא יִפְעַל, אֲפֹלוּ
 שֶׁנִּגְזַר עָלָיו אֵיזָה גְזֵר דִּין, בַּר מִיָּנֵן, עַל-יְדֵי רַבּוּי
 תְּפִלָּה, יִמְתִּיק מִמֶּנּוּ כָּל הַדִּינִים. וְלָכֵן אוֹמְרִים

חכמינו הקדושים (ספ"ה יד.): למה נמשלה תפלתן של צדיקים לעתה? מה עתה מהפך את התבואה בגרן ממקום למקום, אף תפלתן של צדיקים מהפכת מדתו של הקדוש-ברוך-הוא מדין לרחמים. הקדוש-ברוך-הוא מנסה את הצדיקים בכל מיני סבל, עד שאין לנו שום משג כלל מה הם סובלים, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קסג), שהצדיק צריך להיות בפי כל אחד, אף שאין מכירים אותו, לו עצים אותו, ומדברים עליו כל דבר אסור. ויש לו צער גדול, למה צריך להיות בפי כל ברה וברה; ויקא הצדיק האמת, שדבוק בבורא ותברך שמו, ולומד תורה, מתפלל להקדוש-ברוך-הוא, מיחד יחודים, מחזק ומאמץ נשמות ישראל, ממשיך ישועות וכו', אומרים חכמינו הקדושים (תהלים יא, ה): "ה' צדיק יבחן", הקדוש-ברוך-הוא מנסה אותו. ולמה? כי אנו רואים היוצר הזה שמיצר קנקנים, אינו בודק קנקנים מרוצעים, אלא בודק בקנקנים יפים, שאפלו מקיש עליהם כמה פעמים, אינם נשברים, כף אין הקדוש-ברוך-הוא מנסה את הרשעים, אלא את הצדיקים. ולכן הם סובלים סבל גדול מאד. ומהי גדלתם? שמחזיקים מעמד. וכן מצינו אצל

אֲבָרְהֶם, יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, שְׁנַתְּנִסּוּ בְּנִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן הִחְזִיקוּ מֵעַמָּד, וְלֹא שָׁאֲלוּ קִשְׁיוֹת, וְהִמְשִׁיכוּ לְהִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. וְלִכֵּן זָכוּ לְהִיּוֹת הַמְּרַכְּבָה הָעֲלִיוֹנָה. וְכֵן דָּוִד הַמֶּלֶךְ, נִסּוּ אוֹתוֹ בְּכָל מִיַּנִּי נִסְיוֹנוֹת, וְהִחְזִיק מֵעַמָּד, וְזָכָה לְהִיּוֹת הַרְגֵּל הַרְבִּיעִית בַּמְּרַכְּבָה הָעֲלִיוֹנָה. וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם אָנוּ מְזַכְּרִים: "אֱלֹהֵי אֲבָרְהָם, אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב", כִּי הֵם הִמְשִׁיכוּ אֶת הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא לְזֶה הָעוֹלָם. וְכֵן מְזַכְּרִים (בְּשִׁפְתַי) "מִגֵּן דָּוִד", כִּי אֵלֹהֵי הָאֲרֻכָּעָה הֵם הַמְּרַכְּבָה הָעֲלִיוֹנָה, וְהִמְשִׁיכוּ אֶת הַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם, הֵם גָּלוּ אֵיךְ יְכוּלִים לְהִחְזִיק מֵעַמָּד וְלְהִיּוֹת דְּבוּקִים בְּהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְלֹא לְהִשָּׁבֵר עַל אֵף כָּל הַנִּסְיוֹנוֹת הַקָּשִׁים וּמְרִים.

לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְּקָרִים! הִבֵּה נִתְחִיל לְשֹׁמֵר דְּבוּרֵינוּ לֹא לְדַבֵּר שְׁטִיּוֹת, לֹא לְדַבֵּר, חֵס וְשְׁלוֹם, זֶה עַל זֶה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן לֹא לְדַבֵּר נְבוּל פֶּה, אֲשֶׁר אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְלָקוּט שְׁמַעוֹנִי, פָּרָק יט, רָמֵז תרג): "וְלֹא יִרְאֶה בְּךָ עֲרוֹת דְּבָר", עֲרוֹת דְּבוּר — זֶה נְבוּל פֶּה. מָה אָנוּ רוֹאִים? בְּנֵי־אָדָם מְנַבְּלִים פִּיהֶם, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וּמְגַלִּים מָה שֶׁהֵם חוֹשְׁבִים, כִּי כֵּךְ אוֹמֵר רַבֵּנוּ ז"ל (סִפְר־הַמִּדּוֹת, אוֹת נְבוּל פֶּה, סִימָן א'):

מִי שֶׁמְדַבֵּר נְבוּל פֶּה, בְּיָדוּעַ שְׁלֹבוֹ חוֹשֵׁב מִחֲשָׁבוֹת אֲוֶן. אָדָם מְגַלֶּה מֵה יֵשׁ בְּתוֹךְ לִבּוֹ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מִשְׁלֵי ב, ו): "מִפִּי דַעַת תְּבוּנָה", מִפִּי הָאָדָם יוֹדְעִים מֵה כָּל הָאָדָם. וְלָכֵן בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! בָּאוּ נִתְחִיל לְשֹׁמֵר עַל דְּבוּרֵינוּ, וְנִתְחִיל לְדַבֵּר יָפֵה עִם הַזּוּלָּת, לְחִזְק, וְלַעֲוֹדֵד וְלִשְׁמַח אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר אֵין מְצֻנָּה גְדוֹלָה מִזֹּו! לְצַעֲרֵנוּ הָרַב, יֵשׁ כָּל־כֶּף הָרַבָּה אֲנָשִׁים אֲמֻלָּים, סוֹכְלִים סֹכֵל מַעֲצָמָם, יֵשׁ זְקָנִים, זְקָנוֹת, גְּלַמוּדִים, מְבַדְּדִים, שְׂאִין מִי שֶׁיִּכְנָס אֲלֵיהֶם וַיְדַבֵּר עִמָּהֶם כְּמָה מְלִים. יֵשׁ כָּל־כֶּף הָרַבָּה סוֹכְלֵי חֲלָאִים בְּכַתֵּי חוֹלִים, וְאֵין מִי שְׁיָבוֹא לְבַקְרָם, אִיזוֹ מְצֻנָּה לְהַכְנִס אֲלֵיהֶם וְלַחֲזֹקֵם וְלַעֲוֹדְדָם וְלִשְׁמַחָם. וְרַק בְּשִׁבִיל זֶה נִתֵּן לָנוּ הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא פֶּה לְדַבֵּר, כְּדֵי לְאַמֵּץ וְלַחֲזֹק אֲנָשִׁים שְׁבוּרֵי לֵב. כְּמָה הוֹרִים שְׁכוּלִים יִשְׁנָם, בַּר מִיָּנָן, אֲשֶׁר רַב עַד מְאֹד כְּאַבָּם, שְׁלֵא גִדַּע מְצֻרוֹת, וּכְשִׁיְהוּדֵי בָּא וּמְחַזְקֵם וּמְשַׁתְּפֵם בְּצַעֲרָם, אִיזוֹ מְצֻנָּה זֹו! וְלָכֵן "דְּבַר יָפֵה" עִם הַזּוּלָּת, זֶה צְרִיף לְהִיּוֹת בְּרֵאשׁ מַעֲיִינֵנוּ, לֹא לְדַבֵּר נְבוּל פֶּה, אֲשֶׁר מְצוּי עֲתָה, שֶׁהַעֲרַב־רַב מְמַלְאִים אֶת כָּל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל עִם שְׁקוּץ, תְּעוּב, זְהוּם וְנֹאוּף. כָּל כְּלֵי הַתְּקַשְׁרֹת, הַעֲתוּנִים, מְלֵאֵי נֹאוּף, עֵרָם, זְהוּם, נְבוּל

פֶּה. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁבַת ל.ג.): בְּעוֹן נְבוּל פֶּה, צָרוֹת וּגְזֵרוֹת מִתְּחַדְּשׁוֹת, וּבַחֲוָרֵי יִשְׂרָאֵל מִתִּים, חֶסֶד וְשָׁלוֹם. וַיִּתּוּמִים וְאַלְמָנוֹת צוֹעֲקִים וְאִינָם נִעֲנִים; כָּל־כֶּף חֲמוּר עוֹן נְבוּל פֶּה. וְכֵן אוֹמְרִים (עֲרִכִין טו.): חֲמוּר הָאוֹמֵר בְּפִיו מִן הָעוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה. יוֹתֵר חֲמוּר מֵה שֶׁאָדָם מְדַבֵּר בְּפִיו, מֵאֲשֶׁר עוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה. וְלִכֵּן צָרִיךְ אָדָם תָּמִיד לְדַבֵּר יָפֵה עִם הַזּוֹלָת. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה ב.): אֵין מְדַבֵּר אֶלָּא דְבוּר, שֶׁנֶּאֱמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ב, יד): "וּמְדַבְּרֶיךָ נֶאֱנָה"; הַדְּבוּר צָרִיךְ לִהְיוֹת יָפֵה. וְהַעֲקָר — אִם כָּבֵד מְדַבְּרִים, צָרִיכִים לְדַבֵּר מִהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וּלְחַזֵּק וּלְעוֹדֵד יְהוּדִים שְׂבוּרִים, כְּאֲשֶׁר עוֹבֵר הַיּוֹם עַל בְּנֵי־אָדָם — עֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת, וְסִבְלָם קָשָׁה לְבַלְתִּי נָשֵׂא. אוֹ יֵשׁ סוֹבְלֵי חֲלָאִים, שְׁזָה מְעַבְרִים עַל דַּעְתָּם וְעַל דַּעַת קוֹנָם, שְׁלֹא גִדַּע מְצָרוֹת, וְאֵין לָהֶם לְמִי לְפָנוֹת בְּעַת צָרָה, וּמְרִים חֲיִיהֶם כְּלַעֲנָה. לָזֶה הָאִשָּׁה חוֹלָה, בַּר מִיָּנָן, לָזוֹ הַבַּעַל חוֹלָה, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, לְאֵלוֹ הַיְלָדִים חוֹלִים, אֵיזָה צַעַר הוּא זֶה, לְרֵאוֹת אֶת הַתְּפִלּוֹתָם בְּיִסּוּרֵיהֶם, וְאֵין לְמִי לְשַׁפֵּךְ אֶת הַלֵּב, וּכְשָׁבָא אָדָם הַמוּכָן לְשִׁמְעַת אֶת הַסִּבָּל וְכוּ', אֵיזוֹ שְׂמִיחָה גוֹרֵם לְסוֹבְלֵי! וְאֵין מְצוּה גְדוֹלָה מְזוֹ — לְדַבֵּר עִם

אֲחֵרִים, כִּי הַדְּבֹר הוּא כְּלִי הַשְּׁפַע, וְכַפִּי שְׁאֲדָם
מְדַבֵּר, בֵּן מְמַשֵּׁף עַל עֲצָמוֹ. אִם מְשַׁמַּח אֲחֵרִים,
אֲזִי זֹכָה שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְשַׁמַּח אוֹתוֹ. וְכַתּוּב
בְּזֵהָר: כְּמוֹ שֵׁשׁ עֲנֹשׁ לְאָדָם שֶׁמְדַבֵּר דְּבֹר אָסוּר,
כִּי יִקְבַּל עֲנֹשׁ שֶׁיִּכּוֹל הָיָה לְדַבֵּר דְּבֹר טוֹב וְלֹא
דְּבֹר. וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁאָדָם מְרַגֵּיל עֲצָמוֹ
לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הֲרֵי אֵין עוֹד דְּבַר
חָשׁוּב יוֹתֵר מִזֶּה. אִם אָדָם מְרַגֵּיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו
יְתֻבְּרָךְ, הַדְּבֹר הוּא כְּלִי הַשְּׁפַע, וּמְמַשֵּׁף עַל עֲצָמוֹ
כֹּל צָרְכָיו: בָּנִים, בְּרִיאוֹת, פְּרֻנְסָה, כִּי הַכֹּל תְּלוּי
בְּתַפְלָה. וְאִם הַתְּפִלָּה וְרֵאָה שְׁלֵא נֶעֱנָה, אֲזִי עָלִיו
לְהַתְּפִלָּה שׁוֹב וְשׁוֹב. כִּי תַפְלָה הִיא מִהַדְּבָרִים
שֶׁצָּרִיכִים חֲזוּק. וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים עַל
חֲנֻה (יְרוּשְׁלָמִי בְּרֻכּוֹת ד, א): "וְהָיָה כִּי הִרְבַּתָּה
לְהַתְּפִלָּה", מִכָּאן שֶׁכָּל הַמְּרַבֵּה בְּתַפְלָה — נֶעֱנָה.
אִם אָדָם מְרַגֵּיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
וּמִבְּקָשׁוֹ יְתֻבְּרָךְ בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלוֹ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ
(לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן כה): הַהִתְבּוֹדָדוֹת הִיא
מַעֲלָה עֲלִיוֹנָה מִהַכֹּל, הֵינּוּ שְׁאֲדָם מְרַגֵּיל עֲצָמוֹ
לֵילֵף בְּמָקוֹם פְּנוּי שְׁאֵין שֵׁם בְּנֵי-אָדָם, וְשׁוֹפֵף לְבוֹ
לְדַבֵּר אֵלָיו יְתֻבְּרָךְ, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ,
אֵינוֹ יְכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר מֵה זֶה עוֹשֶׂה בְּעוֹלָמוֹת

הַעֲלִיּוֹנִים. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (ויקרא רבה, פְּרָשָׁה ל', סִימָן ג'): בְּדוֹרוֹת הַלָּלוּ שָׁאִין לָהֶם לֹא מִלֶּךָ וְלֹא נְבִיא וְלֹא כֹהֵן וְלֹא אוֹרִים וְתַמִּים, אָמַר דָּוִד לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם אֵל תְּבַזֶּה תִּפְלָתָם; זֶה מַה שְּׁנוֹתֵר לָנוּ, אֵין לָנוּ בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, אֵין לָנוּ קְרַבְנוֹת, אֵלָא הִפָּה נִשְׁאַר — לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וּלְבַקֵּשׁוּ יִתְבַּרֵךְ כָּל צְרִכֵינוּ.

אָבֵל לְזִכּוֹת לְהַגִּיעַ לְזֶה, צְרִיכִים לָבֵא אֶל הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, שְׁמַעוֹרְרָנוּ מִהַשְּׁנָה, כַּמוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ס'), שֵׁשׁ בְּנֵי-אָדָם הַיִּשְׁנִים יִמְיָהֶם. מִחֲנוּ יָשָׁן, אֵינְנוּ קוֹלְטִים וּמִשִּׁיגִים שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא פֹה אִתְּנוּ, עֲמָנוּ וְאֶצְלָנוּ, נְדַבֵּר מִכָּל הַשְּׁטִיּוֹת בְּעוֹלָם, כְּאֵלוֹ אָנוּ תְלוּיִים וְעוֹמְדִים בְּפִלּוֹנֵי אוֹ בְּאֵלְמוֹנֵי, וְנִתְחַנֵּן: תַּעֲזֹרוּ לִי, בְּשַׁעַה שְׁאָדָם מְסַכֵּן, אֵינוּ יָכוֹל לְעֹזֵר לְעֶצְמוֹ, וְאֵיךְ יַעֲזֹר לְזוּלָתוֹ? ! רֹאִים בְּנֵי-אָדָם כָּל-כַּף קְשׁוּחִים, כְּאֵלוֹ הַמִּפְעֵל אוֹ הַמְשַׁרְדֵּן שֶׁהֵם מְנַהֲלִים הוּא שְׁלֵהֶם, שֶׁל אַבּוֹת אַבּוֹתֵיהֶם וְכוּ', וּכְשָׁבָא אָדָם לְבַקֵּשׁ טוֹבָה, שׁוֹלְחִים אוֹתוֹ בְּלֶךָ וְשׁוֹב וְלֶךָ וְשׁוֹב, וְחוֹשְׁבִים שֶׁהֵם בְּעֲלֵי בְתִים עַל הַמְשַׁרְדֵּן וְכוּ', בְּשַׁעַה שְׁאֵינָם יוֹדְעִים שְׁבֵן-רַגַּע הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יָכוֹל

לטל נשמתם וכו', ואיך מלאם לבם להתקשח
 לזקנים וישישים וגלמודים וכו'?! ומדוע אינם
 מגישים עזרה וכו'?! אם אדם הֵיזָה יודע זאת, אֲזִי
 לא הֵיזָה מתחצף לזולת, ולא הֵיזָה חונף אותו. כי
 אם הֵיזָה אדם מרגיל עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-
 הוא, לא הֵיזָה צריך אף אחד, כי הכל בא אליו,
 ולכן אומרים חכמינו (פנחומא וירא א'): אמר להם
 הקדוש-ברוך-הוא ישראל: הוּו זְהִירִים בְּתַפְלָה
 שְׂאִין מְדָה אַחֲרֵת יָפָה הִימְנָה, וְהִיא גְדוּלָה מְכֹל
 הַקְּרָבָנוֹת, וְאֶפְלוּ אִין אָדָם כְּדָאי לְעִנּוֹת בְּתַפְלָתוֹ
 וְלְעִשׂוֹת חֶסֶד עִמוֹ, כִּינּוֹן שְׂמֵתִפְלֵל וּמְרָבָה
 בְּתַחֲנוּנִים — אָנִי עוֹשֶׂה חֶסֶד עִמוֹ. לְמַדִּים מְכָאן,
 אִיךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְחַכֶּה וּמְצַפֶּה שְׂאֲנַחְנוּ
 נְדַבֵּר אֵלָיו, כִּי הַדְּבֹר הוּא כְּלִי הַשְּׁפַע, שְׂיָבִיא לָנוּ
 אֶת כָּל הַשְּׁפַע בְּעוֹלָם. וְלָכֵן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים!
 הִבֵּה נְתַחִיל לְהַרְגִיל עֲצָמָנוּ לְדַבֵּר יָפָה עִם הַזּוֹלָת,
 לְדַבֵּר יָפָה כְּלָפִי מְעָלָה, לְבַקֵּשׁ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים
 מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, כִּי אֶת אֲשֶׁר נִבְקַשׁ — נִקְבֵּל.

ג.

צְרִיף לְהִזְהַר מְאֹד לֹא לְדַבֵּר דְּבוּרִים אֲסוּרִים,
אֲשֶׁר גּוֹרְמִים לוֹ כָּל הָרַע

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲלִינוּ לְשֹׁמֵר עֲצֻמְנוּ מְאֹד
מְאֹד לֹא לְדַבֵּר דְּבוּרִים אֲסוּרִים: לְשׁוֹן הָרַע, רְכִילוֹת
וְלִיצְנוּת, כִּי זֶה גּוֹרֵם כָּל הָרָעוֹת, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן.
חֲרַבֵּן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ נַעֲשֶׂה רַק עַל-יְדֵי שְׁנֵאת חֲנָם.
וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יוֹמָא ט:): וְעַדִּין מְרַקֵּד
בֵּינָן; עַד עַכְשָׁו מְרַקֵּדֵת בֵּינֵינוּ הַשְׁנֵאת חֲנָם שְׁקִימַת
בֵּין הַבְּרִיּוֹת, וְהָרִי זֶה אִים וְנוֹרָא, הַגְּזֵעָנוֹת בֵּין עֲדוֹת
לְעֲדוֹת, הַשְּׁקָרִים שְׁנַעֲשִׂים בֵּין מַפְלְגוֹת, מִמָּשׁ דּוֹר
הַהַפְלְגָה. מְלֹא כְּפִירוֹת וְאַפִּיקוֹרְסוֹת, נַעֲשֶׂה הַכֹּל
מַפְלְגוֹת מַפְלְגוֹת, וְכָל אֶחָד מוֹשֵׁף לְכוּוֹנוֹ, כְּאוֹמֵר
שָׂרֵק אֲצֻלוֹ הָאֵמַת, מְסִיתִים וּמְדִיחִים אִישׁ כְּנֶגֶד
זוּלָתוֹ. וְתִרְאוּ וְתִתְבּוֹנְנוּ לְמָה מְבִיאָה שְׁנֵאָה כְּזוֹ
שְׂלֹא הִיְתָה מְעוֹלָם — הִסְתּוֹת פְּרוּעוֹת, עַד
שְׂיִהוּדִים שׁוֹנְאִים יְהוּדִים, שְׁמוֹ שְׁמִים! מָה הִיָּה
לָנוּ? ! אִימַתִּי נִתְעוֹרֵר? ! הַשְּׁכַחְנוּ מָה הִיָּה בְּשׁוֹאָה,
שְׂכָל אַמּוֹת הָעוֹלָם לְעַגּוֹ לָנוּ, וְהִסְתַּכְּלוּ אִיךָ
מוֹלִיכִים אוֹתָנוּ לְתֵאִי הַגּוֹ? ! כָּל אַמּוֹת הָעוֹלָם בְּלִי
יּוֹצֵא מִן הַכָּלָל — אֶף אֵלוֹ שְׂאוֹמְרִים שֶׁהֵם יְדִידֵי

עם ישראל! כלם שמחו כשראו ששרפו וחנוקו את נשמות ישראל. ואיך יש לנו רשות לדבר אחד על השני, בפעם שכל אמות העולם שונאים אותנו שנאת מות, ורוצים להשליכנו לים?! כל עם ישראל הם בני הקדוש-ברוך-הוא, כמו שפתוב (דברים יד): "בנים אתם לה' ה' אלקיכם", בלי יוצא מן הכלל. ואומרים חכמינו הקדושים (אבות, פרק ג'): חביבין ישראל לפני המקום שנקראו בנים. הקדוש-ברוך-הוא אוהב אותנו, אוהב את כל נשמות ישראל, כלנו יושבים בסירה אחת גדולה, השטה בים סוער של שונאים גויים ארורים, שרוצים להטביעה. ככשה אחת בין שבעים זאבים. וראינו בשואה, שלא עשו הפרש בין מי שהולך בציצית ומי שלא, אלא כלם היו אצלם אותו דבר, ולא הבדילו באיזו מפלגה פלוני או אלמוני, אלא את כלם השמידו, רחמנא לצלן. למה לא נטל מוסר, לאהב מעתה את כל יהודי?! הלא שנאת חנם היו גרמה לחרבן בית-המקדש, לגלות אלפים שנה, קהלות שלמות לאלפים ורבבות נחקקו מעל פני האדמה על-ידי הצלב, על-ידי המסיון הזה, שהולך היום פתוח בארץ, הם הם שהסיתו את כל הגויים נגד עם ישראל. וזכרו אשר חכמינו

הקדושים אומרים (שבת פט): מיום שקבלו עם ישראל את התורה, ירדה שנאה מאמות העולם לעם עולם, כי האמות מסתכלים על עם ישראל שהם יותר מהם. והנה באים ערב־רב ורוצים לעקר מאתנו את האמונה, לא נותנים חנוך תורני למליון וחיצי ילדים, שאינם יודעים מה זה "שמע ישראל הני"ה אלקינו הני"ה אֶחָד". רוצים לעקר מאתנו את השבת והמצוות וכו'. ולכן עלינו לרחם אֶחָד על השני, לאהב זה את זה, לקרב את כלם אל הקדוש־ברוך־הוא, להחזיר את כל עם ישראל בתשובה, ולשמור מאד לא לקבל לשון־הרע, ולא לדבר לשון־הרע על זה, שזו עבודת הַסֵּמ"ך־מ"ם. וכתוב בזהר: הנחש הקדמוני הוא שהסית את חנה שהכשילה את האדם, ישב עליו הַסֵּמ"ך־מ"ם שזה השטן, שכל כחו — הפרד ומשל. כי איך יש לַסֵּמ"ך־מ"ם כחות להשתלט על עם ישראל? על־ידי פרודים, שהוא מפריד בין נשמות ישראל. וזהו העוץ החמור ביותר. ולכן אומרים חכמינו הקדושים (ערכין טו): כל המספר לשון הרע, מגדיל עוונות כנגד עבודה זרה, גלוי עריות ושפיכות דמים. הלא ישנם שלשה עוונות שצריכים למסר עליהם נפשנו; אם אֶחָד בא

ואומר: לכו לעבד עבודה זרה, אנו מחיבים למסור נפשנו להכניס בכבשן האש להשרף, אבל לא לעבד עבודה זרה. אם אחד בא לגלות עריות ולהתיר אשת איש, להתיר, רחמנא לישזבן, נאוף, צריכים לילף במסירות נפש בתוך האש להשרף ולא לעבר על זה. כל-כף חמור חטא זה. אם אדם אומר לנו להרג את הזולת, עלינו למסור נפשנו ולא להרג את הזולת. מה זאת אומרת שיהודי יהרג?! יהודי איננו רוצח. אומרים חכמינו הקדושים: מי שמספר לשון-הרע על הזולת, זה חמור יותר מעבודה זרה, גלוי עריות ושפיכות דמים. ומי מאתנו נזהר בזה?! ואחר-כך יש לנו קשיות ושאלות למה עדין לא נגאלנו, ומתי תהיה הגאולה, כשאנו שוכחים, שאנו נגועים בשנאת חנם, אנו נגועים בחידק של גזענות, ועל מי נעבד?! שונאים אחד את השני, שמו שמים! העול שעושים זה לזה, הכיצד יתכן, שיהודי ישנא יהודי שני?! מבדילים בין דם לדם, לזה עושים העול הכי גדול, ולשני אין עושים מאומה! ואחר-כך שואלים — למה הגויים שונאים אותנו?! בשעה שאנו שונאים את עצמנו! אנו שונאים זה את זה. קמץ קטן של ערב-רב שאינם מזרע ישראל כלל, הם ישתלטו בנו?! הם

יְדַבְּרוּ נֶגֶד הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בַּר מִיָּנָן, הֵם יְדַבְּרוּ
 נֶגֶד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה? ! הֵם יְדַבְּרוּ נֶגֶד כָּל הַקְּדוֹשׁ
 לְעַם יִשְׂרָאֵל? ! נֶגֶד חֲכָמֵי הַתּוֹרָה גְּדוּלֵי יִשְׂרָאֵל,
 שְׂמוּסָרִים נִפְשָׁם לְקִדְשׁ שֵׁם שָׁמַיִם בְּרַבִּים, לְלַמֵּד
 תּוֹרָה עִם תַּלְמִידִים, אֵיךְ הֵיכֵן יַעֲתִנוּ וְשִׁכְּלָנוּ? !
 מִתִּי נִפְסִיק לְדַבֵּר לְשׁוֹן הָרַע זֶה עַל זֶה? ! אוֹמְרִים
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֲרִכִין טו:): כָּל הַמְּסַפֵּר לְשׁוֹן-
 הָרַע, אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵין אָנִי וְהוּא יְכוּלִים
 לְדוֹר בְּעוֹלָם. וְלָכֵן עָלִינוּ לְהַשְׁלִים זֶה עִם זֶה, כִּי
 רַק בְּזֶה תְלוּיָהּ הַגְּאֻלָּה וְהַיְשׁוּעָה שְׁלָנוּ.

וְלָכֵן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! הִבֵּה נִקְבַּל עַל
 עֲצָמָנוּ דִּיקָא בְּיָמֵים אֱלוֹ אֶהְבָּה — לְאַהֲבָתְךָ אֶת כָּל
 יְהוּדֵי, אִף שְׂזָה בָּא מְאֹד קָשָׁה, וַיֵּשׁ לָנוּ טְעָנוֹת עַל
 הַזּוּלָת, אֵינָנו הַבֵּית-דִּין שֶׁל מַעֲלָה, וְאֵינָנו דְּנִים
 בְּנֵי-הָאָדָם, אָנוּ יְהוּדִים קְטָנִים, וּמְאֲמִינִים
 בְּהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְדְנִים כָּל יְהוּדֵי לְכַף זְכוּת.
 וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רַפּב),
 שְׂדוּד הַמֶּלֶךְ אוֹמֵר (תְּהִלִּים לו, י): "וְעוֹד מְעַט וְאֵין
 רָשָׁע, וְהַתְּבוּנָתְךָ עַל מְקוֹמוֹ וְאֵינָנו"; צְרִיף לְחַפְּשׁ
 אֶצֶל כָּל אֶחָד אֶת ה'עוֹד מְעַט' טוֹב, וְאֵז נִתְבוּנָן
 שְׂכָבֵר אֵינָנו רָשָׁע, וְכָבֵר אֵינָנו אוֹתוֹ אָדָם. כִּי אֶצֶל

כל יהודי יש טוב. ואומרים חכמינו הקדושים
 (סנהדרין מד.): ישראל אף-על-פי שחטא — ישראל
 הוא; וכן אומרים (ברכות נו): אפלו ריקנין שָׁבֵף,
 מלאים מצוות כרמון; באו נחטט ונבקש ונחפש
 ונמצא את הטוב שיש בכל יהודי, נחדל מהסתות
 פרועות של הערב-רב, המסיתים יומם ולילה נגד
 כל הקדוש לעם ישראל, באו נפרסם בריש גלי
 שאנו יהודים, המאמינים בהקדוש-ברוך-הוא,
 ומוכנים למסר נפשנו בעבורו יתברך, ונחנף ילדינו
 רק חנוף תורני, ונגלה לכלם: "שמע ישראל הוי"ה
 אלהינו הוי"ה אחד", אשר עם הפסוק הזה הלכנו
 לתאי הגז, ונכנסנו למים ולאש, ולא פחדנו משום
 בריה שבעולם, וכה נמשיך! ואם נתאחד יחד,
 ונראה שיהיה שלום בעם ישראל, אז אנו מוכנים
 לגאולה, וזה מה שאומרים חכמינו הקדושים (דברים
 רבה, פרשה ה', סימן יב): גדול השלום, שאין הקדוש-
 ברוך-הוא מבשר את ישראל שיהיו נגאלים —
 אלא בשלום, אמן ואמן!

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!

עצות טובות

עצות טובות מיסדות על-פי ספרי אדונונו, מורנו ורבנו, מוהר"ן מפּרסלב, זכותו יגן עלינו, איך להנצל מפל רע לנצח

א) צריכין לשמור את עצמו מאד מהרהור, כי הרהור מזיק ופוגם מאד מאד, מה שאי אפשר לציר בדעת האדם כלל עצם פגם ההרהור; השם יתברך יצילנו.

ב) המחשבה ביד האדם להטותה כרצונו למקום שהוא רוצה, פי הכלל — שאי אפשר בשום אופן, שתהינה שתי מחשבות ביחד בפעם אחת, על-כן בנקל יכולין לגרש המחשבות רעות רק בשב ואל תעשה, דהינו שלא לחשב אותה המחשבה, רק לחשב איזו מחשבה אחרת, בתורה ועבודה או אפלו במשא ומתן וכיוצא בזה, שימשך מחשבתו לאיזו מחשבה אחרת, ועל-ידי-זה יפטר ממילא מהרהורים והמחשבה רעה שבאין אליו. ואפלו אם לפעמים הולכת מחשבתו ופורחת ומשוטטת בדברים רעים וזרים, רחמנא לצלן, גם-כן ביד האדם לחזור

עצות טובות

וּלְהַטוֹתָהּ בְּעַל כְּרִחָה אֶל הַדֶּרֶךְ הַיָּשָׁר לְחֹשֶׁב מַה שְּׂרָאוּי. וְהוּא מִמֶּשׁ כְּמוֹ סוֹס, שְׁפוּנָה מִן הַדֶּרֶךְ וְסָר לְדֶרֶךְ אַחֲרָת, שְׁתוּפְסִין אוֹתוֹ בְּרִסְנוֹ וּמַחֲזִירִין אוֹתוֹ בְּעַל-כְּרִחוֹ אֶל הַדֶּרֶךְ הַיָּשָׁר, כְּמוֹ-כֵן מִמֶּשׁ בְּמַחֲשָׁבָה, שְׁתַּכְּף כְּשֵׁרוּאָה שֶׁהוּא תוֹעָה מִן הַדֶּרֶךְ – צָרִיךְ לְתַפְסָה בְּעַל-כְּרִחָה וְלְהַשִּׁיבָה אֶל הַדֶּרֶךְ הַרְאוּי. וּכְבָר מְבֹאֵר, שְׂאִין צָרִיכִין לְנַעֲנַע רֹאשׁוֹ הִנֵּה וְהִנֵּה כְּדִי לְגַרֵּשׁ הַמַּחֲשָׁבוֹת רְעוּת, כִּי אֵין זֶה מוֹעִיל כְּלָל, רַק יִחְשַׁב מַחֲשָׁבָה אַחֲרָת, כַּנֶּזְכָּר לְעִיל, וְאֵל יָבִיט לְאַחֲזִירֵיו אִם נִסְתַּלְקוּ מִמֶּנּוּ, רַק יַעֲשֶׂה אֶת שְׁלוֹ בְּמַה שֶׁהוּא עוֹסֵק, וּמִמִּילָא יִסְתַּלְקוּ מִמֶּנּוּ.

ג) עֵקֶר הַנִּפְסִיּוֹן וְהַצְרוּף שְׁמַנְסִין אֶת הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה הוּא בְּתַאֲוָה זֹאת שֶׁל נְאוּף, וְלִכֵּן כְּשֶׁבָאִים עַל מַחֲשַׁבְתּוֹ הִרְהוּרֵי זְנוּת, וְהוּא מְשַׁבֵּר תַּאֲוֹתוֹ וּמְסִיחַ דַּעְתּוֹ מֵהֶם, זֶהוּ עֵקֶר תְּשׁוּבָתוֹ וְתַקּוּנוֹ עַל פְּגַם הַבְּרִית שֶׁפָּגַם מִקִּדְּם, כֹּל אֶחָד כְּפִי עֲנִינוֹ, כִּי זֶהוּ בְּחִינַת תְּשׁוּבַת הַמִּשְׁקָל מִמֶּשׁ, וּבְזֶה הוּא מוֹצִיא נְצוּצֵי הַקִּדְּשָׁה שֶׁנִּפְלוּ עַל-יַדֵּי פְּגַם הַבְּרִית, וְעַל-יַדֵּי זֶה זוֹכָה לְתַקּוּן הַבְּרִית.

הקונטרס הקדוש הזה נדפס
לזכות

נתן בן סעידה שושנה

אסתר בת פירחה

הקב"ה יעזור שיזכו להצלחה

ברוחניות ובגשמיות, ולפרנסה בשפע

ובנקל, בריאות בנפש ובגוף,

ויזכו לעשות תמיד רצונו יתברך אכי"ר